

זוהר חדש

פרשת בשלח

מאמר מלחמת עמלק

(א א א) ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הלחם וגוי, מ"ט
ב יהושע אגח קרבא ג ולא מן שאר עמא. אלא בגין דעמלק אתא עלייהו, על
ההוא חובא דשבתא דלא נטרין ליה, כמה דאתערו חז"ל, אלמלי נטרו ישראל
שבתא קמא, לא שלטא בהו אומה ולשון. מה כתיב. (ב ויהי ביום השביעי
יצאו מן העם ללקוט ולא מצאו, וכתוב ויבא עמלק.
(ב ד ות"ח רזא דמלה, כד פקיד לון קב"ה לישראל במרה על שבתא, בגין
דאתיא מדת דינא, לקטרגא על ההוא חובה דצדיק דזבינו ליה, דאיהו לקביל
יומא דשבתא, ואיגון אפיקו ליה לחול. אמר קב"ה, הא אית לון רפואה לההוא
חובה, אי איגון נטרין ליומא דשבתא, דאיהו לקביל צדיק חי העולמים. והיינו

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

(א) (שמות יז) הקסה"ז אות קא ח"ב סה : טו. ח"ג א בדפריי ל"ג מן ויאמר עד מ"ט. ב נ"א ל"ג יהושע
(קראקא). ג נ"א מוסיף לא משה ולא שאר (קראקא).
ד נ"א והא (קראקא). קנח : ב) (שם טו).

מלחמת עמלק

הסולם

מאמר

מאמר מלחמת עמלק

מן העם ללקוט ולא מצאו. וכתוב אחריו,
ויבא עמלק.

(ב) ות"ח רזא דמלת וכו' : ובוא וראה
סוד הדבר, כשצוה להם הקב"ה לישראל במרה,
על השבת, משום שבאה אז מדת הדין לקטרג
על אותו עון שמכרו את הצדיק, יוסף, שהוא
כנגד יום השבת, והם הוציאוהו לחול, כי
מכרוהו למצרים, אמר הקב"ה, הנה יש רפואה
לאותו עון, אם הם שומרים את יום השבת,
שהוא

(א) ויאמר משה אל יהושע בחר וגוי :
שואל, מה הטעם, שיהושע עשה המלחמה,
ולא אחר מהעם. ומשיב, אלא משום שעמלק
בא עליהם על העון שלא שמדו את השבת,
כמו שהעירו חז"ל, אם שמדו ישראל את
השבת הראשונה, לא היתה שולטת בהם אומה
ולשון. מה כתוב, ויהי ביום השביעי יצאו
(דפריי דף ל' טור א')

דכתיב, א ויורהו ה' עץ. עץ חיים, דינטרון יומא דשבתא. ואינון אחילו ליה, כדין ויבא עמלק.

ג) בההיא שעתא, א"ל משה ליהושע, פוק ה אגח קרבא בעמלק, דהא לך חזיא בגין דאת בר בריה דההוא צדיק, ואיהו בההוא חובא אתי עלן. ואי לא אשתכח מקטרגא ליה לעמלק, מחולקיה ומבנוי דההוא צדיק, לית מאן דיכיל ליה, כדין עבד יהושע כמה דאמר משה.

ד) ות"ח, דבגין ההוא חובא, אתא עלייהו, ו דארע לון ז לאינון דהוו מבתר ענא, ונסיב מינייהו האי ברית קדישא, וזריק ליה כלפי עילא. ואי לאו דאינון חאבו ביה, לא הוה ה ליה סייעתא מלעילא למיעבד הכי. אלא בגין לאחזאה לון, דישתמודעון חוביהון דחבו בההוא צדיק, דנטר האי ברית והשתא אחילו שבתא דאיהו לקבליה, דאיהי קאי לאגנא עלייהו מקמי מדת דינא.

ה) ת"ח מה כתיב, ו יסעו ממרה ויבאו אלימה ושם שתיים עשרה עינות מים וגו'. מהו אלימה. אלא דתבו לפולחנא דקב"ה, ולקבלא מלוי בלבא שלים, בג"כ אל"מ"ה.

ו) והא אוקמוה, דההיא אתרא הוה משובח במיא, מכל אתרין דעלמא, דהא אורייתא שבכתב תמן הוא, ותמן תרין עשר מבויעין, ושבעין דקלין. ו כולא

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

ה ג"א אגרי (דפוסים הראשונים). ו ג"א דדבר (דפוסים הראשונים). ז ג"א מוסיף לאינון לאינון (קראקא). ח ג"א מוסיף ליה רשו ולא הו ליה (קראקא). ט ג"א כלא (דפוסים הראשונים).

ג) (שם טו) לעיל פרשת וישב אות לא צ"ת. ד) (שם) בשלה קי צ"ת.

מלחמת עמלק

הסולם

מאמר

מעלה. ואם לא היו חוטאים ביוסף הצדיק, שה"ס שמירת ברית מילה, ויסוד הקדוש, לא היתה לו לעמלק תמיכה מלמעלה לעשות כך. אלא שניתן לו הכח לזה, כדי להראות להם, שנודע עונם שחטאו באותו צדיק, יוסף, ששמד את הברית הזו, ועתה חללו השבת, שהוא כנגדו, שהיה עומד להגין עליהם מפני מדת הדין.

ה) ת"ח מה כתיב וכו': בוא וראה, מה כתוב, ויסעו ממרה ויבאו אלימה ושם שתיים עשרה עינות מים וגו'. מהו אלימה, ומשיב, אלא ששבו לעבודת הקב"ה, ולקבל דבריו בלב שלם, משום זה אלימה, שהוא אותיות אל"י מ"ה, אשר אלי ה"ס המלכות, ומ"ה, הוא שם הויה במילוי אלפיו, שהוא בגימטריא, מ"ה.

ו) והא אוקמוה דההיא וכו': והעמידו, שאותו מקום אלימה, שה"ס המלכות, היה משובח

שהוא כנגד צדיק חי העולמים, יתכפר להם העון של מכירת יוסף, והיינו שכתוב, ויורהו ה' עץ. היינו עץ החיים, שישמרו את יום השבת. והם חיללוהו, אז ויבא עמלק, כי מחמת חילול שבת חזר ונתעורר החטא דמכירת יוסף.

ג) בההיא שעתא א"ל וכו': באותה שעה אמר משה ליהושע, צא עשה מלחמה בעמלק, כי לך ראוי, משום שאתה בן בנו של אותו צדיק, יוסף, והוא, עמלק, באותו עון של מכירת יוסף בא עלינו, ואם לא היה נמצא צורך לעמלק, מחלקו ומבנוי של אותו צדיק, לא היה מי שיכול לו לעמלק, אז עשה יהושע כמו שאמר לו משה.

ד) ות"ח דבגין ההוא וכו': ובוא וראה שבשביל אותו עון של מכירת יוסף בא עליהם עמלק, כי עמלק פגש, אותם שהיו מאחורי הענן, שהענן פלט אותם לחוץ, ולקח מהם את ברית הקדושה, שחתך מילתם, וזרקם כלפי (דסרי דף ל' טור א')

ברזא דמהימנותא, דהא כלהו ע' סנהדרין . מההוא אתרא מתזנין, ומתברכין מאינן מיין עילאין בסימאן.

(ז) זכאה מאן דזכי להנהו מיא לאתברכא מנייהו. וישראל קדישין שראן תמן, כ ומחברין אינן מיין עילאין, באינן תרין עשר מבוועין תתאין. ואי אינן קלקלו בקדמיתא, וחבו לגבי ההוא צדיק, הא ג אדבקו ליה באתריה, ומתון על ידיה עלמא. ה ושבעים תמרים נ אתזינן מההוא תמר, ה זאת קומתך דמתה לתמר. ואינן תרין עשר מבוועין, לקביל תרין עשר שבטין, סחרין לההוא אתרא קדישא.

(ח) והו ישראל עסקין באולפן אורייתא, דאוליפו ממרה. ואתחבר עמייהו ההוא ס ברית קדישא, ואתפרש חויא עקימא מההוא באר מים, דהוה ממרר לאינן מיין. ומאן הוה גרים ט חובייהו עד השתא.

(ט) אבל השתא, כיון דאהדרו בתיובתא למאריהון, וקב"ה אוליף לון אורחי דההוא אילנא דחי, הה"ד ה ויורהו ה' עץ, דא תורה שבכתב. וישלך אל המים, דא תורה שבעל פה. ומאי וישלך. אלא י"ש לך, י"ש, דא עלמא דאתי. הה"ד, ז להנחיל אוהבי יש. לך, דא אימא עילאה, חמשין תרעין דאתדבק ביה. כדן בסימו מיא, ונחת טלא עילאה מעתיקא קדישא, ואתמלי חקל תפוחין.

מסורת הזהר

חלופי גרסאות

(ה) (שיר ז) משפטים קצ צ"ו ז"ח מד ט"א. ו) (שמות טו) לעיל אות ב צ"ג. ז) (משלי ח) הקסה"ז אות ס. תרי עשר ושבעים (חיניצא) נ"א ואינן תרין עשר תמרים (קראקא). נ נ"א מתזנין (דפוסים הראשונים). ס ה"ג דפוס מונקאטש נ"א ל"ג ברית קדישא (קראקא). ונ"א עץ (חיניצא). ע נ"א מוסיף חובייהו גרמו (מונקאטש).

מאמר

הסולם

מלחמת עמלק

כנ"ל, ניזונין מהתמר הזה, שאהוא המלכות. שכתוב, זאת קומתך דמתה לתמר. ואלו י"ב מעיינות הם כנגד י"ב שבטים העליונים, הסובבים למקום הזה הקדוש. כי כנגד י"ב צירופי הויה, יש במלכות י"ב שבטים.

(ח) והו ישראל עסקין וכי: וישראל היו עוסקים בלימוד התורה שלמדו ממרה, ונתחברה עמהם אותה ברית הקדושה שהיא יסוד, ונחש עקלתון, שהוא הס"א. נפרד מאותה באר המים, שהיא המלכות, שאהנחש היה ממרר אותם המים. מה שעונותיהם גרמו עד עתה.

(ט) אבל השתא כיון וכי: אבל עתה כיון ששבו בתשובה לאדונם והקב"ה לימד אותם דרכיו של עץ החיים ההוא. שהוא ז"א. ז"ש, ויורהו ה' עץ. זוהי תורה שבכתב, דהיינו ז"א. וישלך אל המים, אלו הם תורה שבעל פה, שהיא המלכות. ומדו וישלך. אלא שהוא אותיות יש לך. יש, זהו עולם הבא. דהיינו החכמה

משוכח במים, שה"ס חסדים, מכל המקומות שבעולם, כי התורה שבכתב שם. שה"ס ז"א, שהוא הויה דמ"ה, שאלומה הוא אותיות אלי מ"ה כנ"ל. ושם במלכות, י"ב עינות מים, שה"ס השפעת י"ב צירופי הויה אל המלכות, ושבעים תמרים, כנגד השם ע"ב המשפיע במלכות, שה"ס ע' סנהדרין וב' עדים. והכל בסוד האמונה, שהיא המלכות. כי כל ע' סנהדרין ניזונין ממקום הזה, ומתברכים מאלו מים עליונים המתוקים. שבז"א.

(ז) זכאה מאן דזכי וכי: אשרי מי שזכה לאותם המים להתברך מהם. וישראל הקדושים חנו שם, והיו מחברים אלו מים עליונים, דז"א, כאלו י"ב עינות מים תחתונים שבמלכות. ואם הם קלקלו בתחילה, וחטאו לאותו צדיק, הנה השיבוהו למקומו, שיזדווג עם המלכות, בסוד אלי מ"ה, כנ"ל. והעולם ניזון על ידו. וע' תמרים שה"ס ע' סנהדרין

י) מאן גרם כל דא. אל"י מ"ה. תיובתא דישראל למאריהון. וכדין הוה להון רשו, למשרי על הנהו מיא. * הה"ד, ח ויחנו שם על המים. מאי ויחנו שם. אלא סמא דחיי שריא באינון מיין, בגיכ פ ויחנו שם על המים.

מדרש הנעלם
מאמר נחש ועלי צור

יא) ז ט ומטך אשר הכית בו את היאור קח בידך והלכת. תניא, א"ר יוסי, גליף הוה חוטרא מתרין סטרין, בשמא קדישא. חד סטרא דרחמי ודינא באתון גליפין. וחד סטר דינא בדינא, נחש עלי צור.

יב) ת"ח, כתיב י ואתה הרם את מטך ונטה את ירך על היס. מאי ונטה. כלומר, ונטה בחד גיסא, דגליפא ברחמי ודינא. וכתיב ויט משה את ידו, ולא כתיב וישלח את ידו. כלומר, אסטי מחד גיסא.

יג) ואי תימא, דגליף הוה מקדמת דנא נחש עלי צור. אלא באסנא אתגליף דכתיב כ וישלכהו ארצה ויהי לנחש. בההיא שעתא אתגליף נחש עלי צור.

יד) ות"ח א"ר יהודה, בעא קב"ה דשמוי ק דהוה גליפין בחוטרא יעביד אתאן. ותניא, תרין ר אתין אתעבידו בימא, בההוא סטר דסטא משה ברחמי ודינא.
מסורת הוהד   חלופי גרסאות

ח (שמות טו) לעיל אות ה צ"ד. ט (שמות טו) שמות
ס צ"מ. י (שם יד) בשלח כג צ"ק להלן אות לח צ"ק.
כ (שם ד) ביא רכב אות רסב ח"כ בהשמטות רעא :
רעב : ת"ז ת"ס צג : להלן אות כא צ"צ.

מנמר   הסולם   נחש עלי צור

הקדוש. בצד אחד. היו צד הרחמים והדין באותיות חקוקות. ובצד אחד, היה דין בדין. נחש עלי צור.
יב) ת"ח כתיב ואתה וגו' : בוא וראה, כתוב, ואתה הרם את מטך ונטה את ירך על היס. מהו, ונטה, ומשיב, כלומר, ונטה בצד הוה, ששם חקוק ברחמים ודין. וכתוב, ויט משה את ידו, ולא כתוב, וישלח את ידו. כלומר, שנטה מצד אחד.

יג) ואי תימא דגליף וכו' : ויש אומרים, שנחש עלי צור היה חקוק מקודם לכן, כי בסנה נחקק, שכתוב, וישליכהו ארצה ויהי לנחש, באותה שעה נחקק על המטה, נחש עלי צור.

יד) ות"ח א"ר יהודה וכו' : ובוא וראה, אד"י, רצה הקב"ה ששמותיו שהיו חקוקים במטה יעשו אותות. ולמדנו, ב' אותות נעשו בים באותו הצד שנטה משה ברחמים ודין, א', שבקע היס לישראל ביי"ב שבילים.
ב

החכמה שבעוה"ב, שה"ט חכמה דבינה. ז"ש, להנחיל אוהבי יש. לך זהו אמא עלאה, דהיינו בינה שבעוה"ב, כי לך, הוא בגי' חמשים, שהיא חמשים שערי בינה המתדבקים בו, בז"א. אז מתקו המים, וידד טל העליון מעתיקא קדישא, שהוא אתר, ונתמלא חקל תפוחין, שהוא המלכות.

י) מאן גרם כל וכו' : מי גרם כל זה. היינו אלימח, שהיא התשובה של ישראל לדבונם. ואז היתה להם רשות לחנות על אותם המים. ז"ש, ויחנו שם על המים. מהו ויחנו שם. אלא סם החיים שהוא ז"א, היה חונה במים אלו. שהט המלכות. משום זה ויחנו שם על המים.

מדרש הנעלם

מאמר נחש עלי צור

יא) ומטך אשר הכית בו וגו' : למדנו, א"ר יוסי, חקוק היה המטה מב' צדדי, בהשם (דפ"י דף ל' טור א' י' טור ב')

ש בוע ימא לישראל בייב שבילין, ואתיב בדינא על מצראי, ואטבע לון בתהומא. הה"ד, (ז) וישב ה' עליהם את מי הים.

מסורת הוהר

חלופי גרסאות

(ז) (שם טו) בהשמטות ח"א רעא :

ש נ"א מוסיף ברחמי בוע (מונקאטש).

מאמר

הסולם

נחש עלי צור

ב', שהשיב הים בדין על המצרים, והטביע אותם בתהום. ז"ש, וישב ה' עליהם את מי הים.

ביאור המאמר. פירוש כל הגאולות באות מכח קו האמצעי. לפיכך כשרצה הקב"ה שמושה יוציא את ישראל ממצרים, מסר לו סוד המטה. שכל הכחות והפעולות שבקו האמצעי חקוקים בו. ולפיכך חקק הקב"ה במטה את כל ג' הקוין, שה"ס שמותיו של הקב"ה אל אלקים הוי"ה (כנ"ל בראשית אות ס"א ואות ע').

ועם זה תבין את סוד הכתוב, ויאמר אליו ה' מזה בידך ויאמר מטה. ז"ס המשכת קו ימין אל מטה משה, שהוא בחינת חסדים בלי חכמה. ונקרא מטה, בסוד מטה כלפי חסד. ונודע שקו ימין נעשה ע"י עלית המלכות לבינה. ז"ס ויאמר השליכוהו ארצה, דהיינו שיוציא עתה את המלכות מבינה, למקום המלכות הנקראת ארץ, שעם זה חוזרים בינה ותו"מ אל המדרגה, והארת החכמה דשמאל, שה"ס קו השמאל, (כמ"ש בפלפ"ס אות כ"ט ע"ש). ואין להאריך פה) מבחינת הדינין שבו, מכונה נחש. ווסו"ה ויחי לנחש. שע"ז שהוציא הדינין דמלכות מבינה והשליך אותם למקומה לארץ, יצא קו השמאל במחלוקת על קו הימין, שהדינין שלו מכונים נחש. ואז וינפ משה מפניו, שלא יכול לסבול הדינין דשמאל, וינס מהם. ובוה נחקק קו השמאל במטה. ואז נאמר, ויאמר ה' אל משה שלח ירך ואחוז בזנבו, כי בסיום הדינין דקו השמאל יוצאים הדינין דמנעולא, שה"ס הדינין שבמסך דמלכות דמדת הדין. בסו"ה לפתח חטאת רובץ. ז"ס ואחוז בזנבו, שיעורר מדת הדין דמנעולא, הממעט את החכמה שבשמאל, שע"ז יתיחד השמאל עם הימין (כנ"ל בפלפ"ס אות ל"ח) שבוה משתלמים שניהם, אלא שהחסד שבימין מאיר מלמעלה למטה, והחכמה שבשמאל מאירה רק ממטה למעלה, שהיא בחינת ו"ק דחכמה (כמ"ש שם). גם נודע, שקו האמצעי מעורר ב' פעולות, כדי למעט הג"ר דשמאל, שמתחילה מעורר המנעולא, ואח"כ, כדי שיהיה ראוי להמשיך הו"ק דחכמה

מחליף המנעולא במפתחא (כמ"ש בזהר ל' דף י"ג ד"ה ונתבאר ע"ש). ווסו"ה, וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו. בכפו הוא בדיוק, דהיינו בכפו של משה, שהיא בחינת מפתחא, כי תחילה אחז בזנבו של נחש, שה"ס פעולה הא' דקו האמצעי, ואח"כ החליפו בכפו של עצמו, שהוא, פעולה ב' דקו האמצעי שהחליפו במפתחא, שה"ס בחינת הדינים שבקו ימין, שהם מעלית המלכות לבינה, והנה נתבארו ג' הקוין שנחקקו במטה. שבחינת מטה חא', שנשאל, מזה בידך, ויאמר משה, הוא בחינת קו הימין. וכשנהפך לנחש, הוא בחינת קו השמאל שנחקק במטה. ואחוז בזנבו, ויהי למטה בכפו. הם ב' פעולות של קו האמצעי שנחקק במטה. וכל אלו הבחינות נשארו חקוקות במטה.

אמנם עיקר המטה הוא בחינת המטה הב', שה"ס קו האמצעי. ז"ש לעיל (פרשת ויצא אות י"ח) כד היה האי מקל בידו של יעקב וכו' קרי ליה מקל. וכד היה בידיהו דמשה ואהרן קרי ליה מטה. דהיינו שהוא בחינת קו אמצעי או של חו"ג הנק' מקל, או של גו"ה הנקרא מטה, ע"ש. ונודע שקו האמצעי כולל בעצמו כל הדינים שבימין ושמאל. ולפיכך נבחן בו במטה, ב' צדדים, ובכל צד ב' בחינות. צד חא', של המטה, הוא היחוד של ימין ושמאל שעושה, ובו ב' בחינות, א' גילוי אורות החכמה והחסדים המלוכבים זה בזה, שנעשה ע"י היחוד שלו. ואור הזה בכללו נקרא רחמים. בחינה הב' היא מיעוט הג"ר דחכמה דשמאל, שנעשה ע"י יחוד ימין ושמאל, כנ"ל (בפלפ"ס אות ל"ח). צד חב', הוא בחינת הדינים שבימין ושמאל שנחקקו בו. וגם בו ב' בחינות, בחינה א', היא דינין דשמאל, שיצאו מחמת המשכת החכמה ממעלה למטה, שדינים האלו נקראים נחש, כנ"ל. בחינה ב' של צד הזה, היא הדינים דימין שיצאו מחמת עלית המלכות לבינה, שדינים אלו ה"ס דינים דמפתחא, הנבחנים, שנחלפו מבחינת זנבו של הנחש שהוא מנעולא, לבחינת כפו ל משה, שה"ס מפתחא, כנ"ל.

זו"ש

טו) בההיא שעתא, בעי לאפקא מיא, א"ל קב"ה, משה, אסטי חוטרא מגיסא אחרא. * דתרין אתאן אתעבידו ביה. כמא דאתעביד מסטרא אחרא. חד

הלופי גרסאות

ת נ"א מההוא (דטוסיס הראשונים). א נ"א ותרין (קראקא).

הסולם

נאמר

נחש עלי צור

ו"ש (באות י"ד) בעא קב"ח דשמוי דחו גליסין בחוטרא יעביד אתאן, כי אלו ג' קוין, שנחקקו במטה במעמד הסנה, כנ"ל, ה"ס שמותיו של הקב"ה, כי קו ימין נקרא אל, וקו שמאל נקרא אלקים, וקו האמצעי נקרא הויה, שמהם, יצאו בהמטה ונחקקו בו. ב' צדדים, שבכל צד ב' בחינות, כנ"ל. ורצה הקב"ה שאלו השמות יעשו אותות ונסים. כלומר, שיפעלו הרחמים והדינים שבהם. ו"ש, ותניא, תרין אתין אתעבידו כימא בחהוא סטר דפטי משה ברחמי דינא. כי בים פעל הצד של רחמים ודין, כנ"ל, ונעשו בו ב' נסים, א' רחמים, וא' מדין. כוזע ימא לישראל ב"ב שבילין, שז"ס הרחמים, דהיינו האורות היוצאים מיחוד החכמה והחסדים, זה בזה, שיחוד הוה מתבאר ב"ב שבילים, דהיינו ג' קוין ומלכות המקבלת אותם, שהם ד', ובכל אחד מהם יש כללות של ג' קוין, וג"פ ד', הם י"ב, ומי"ב אלו שביחוד ימין ושמאל, נעשו בים י"ב שבילים שעברו ישראל בהם. ואתיב בדינא על מצראי, ואטבע לון בתחומא, כי הדין הזה, נמשך ממיעוט הג"ר דשמאל, ששם היתה כל אחיות המצרים וחיותם, וכיון שמחמת היחוד הזה, נסתלקו ג"ד דשמאל, ע"כ נטבעו המצרים, שחיותם מג"ד האלו, ולא נשאר בהם עד אחד. וזכור כל הדברים האלו להמשך המאמר, כי אי אפשר להכפילם בכל פעם.

טו) בחחיא שעתא בעא וכי: באותה שעה רצה להוציא מים. אמר לו הקב"ה, משה, נטה את המטה מצד האחר, דהיינו מן הצד החקוק בו נחש עלי צור. שהם ב' מיני דין, כנ"ל בסמוך. שב' אותות נעשו בו, כמו שנעשו בצד האחר של המטה. אות אחד כאן, בהכאת הצור, שזה נעשה מבחינת הדינים דצור. ואת אחד במי מדיבה, ששם היה צריך הנס להעשות מבחינת הדין שבנחש. כמיש לפנינו (באות כ') אבל עתה, והכית בצור, דהיינו רש בדין דצור, ולא בדין דנחש. מהו צור, ומשיב, בצור הזה שהנחש עולה בו, כלומר, שה"ס הצור, שנאמר עליו, דך נחש עלי צור. פירוש

ו"ש (באות י"א) גליף הוה חוטרא מתרין סטרין, כי מתוך שהמטה הוא בחינת קו האמצעי, ע"כ יש בו ב' צדדים, שצד הא' הוא מבחינת היחוד ימין שמאל שעושה, ובצד הוה ב' בחינות, ו"ש, חד סטרא, צד הא', שהוא מיחוד ימין ושמאל, יש בו ב' בחינות. הבחינה הא', היא דרחמי, אור הרחמים, שהוא האורות דחסדים וחכמה מימין ושמאל שנתיחדו זה בזה. ובחינה ב' של צד הזה, היא ודינא, דהיינו הדין שנעשה מחמת יחוד ימין ושמאל, שהוא הדין של מיעוט הג"ד דחכמה דשמאל, וחד סטר, היינו צד הב' של המטה, שהם בחינת הדינים דימין ושמאל שנחקקו בו, הוא דינא בדינא, דהיינו ג"כ ב' בחינות, שהן ב' מיני דינים, ומחוברים זה בזה, שבחינת דין הא' שבו, היא דינן דשמאל הנקראים נחש, ובחינת דין הב' שבו, היא דינים דימין שה"ס מפתחא, והם מכונים צור. ו"ש, נחש עלי צור, שב' דינים האלו הם מחוברים זכ"ו, ונקראים, נחש עלי צור.

ו"ש (באות י"ב) ונטח כחד גיסא דגליסא ברחמי ודינא, כי לקדיעת ים סוף היה צריך לצור הא', ששם רחמים ודין. מכח היחוד דימין ושמאל, שהיה צריך להמשיך רחמים על ישראל, שיקבלו המוחין דרחמים, מיחוד האורות דחכמה וחסדים, והיה צריך דין, להטביע את המצרים. שזה נעשה מתוך בחינת הדין שבצד הזה, שהוא מיעוט הג"ד, כמו שמפרש לפנינו.

ו"ש (באות י"ג) דגליף הוה מקרמת דנא, נחש עלי צור, שב' הדינים המחוברים זה בזה, הנקראים נחש עלי צור, נחקקו במטה מקודם קריעת ים סוף, דכתיב, וישליכהו ארצה ויהי לנחש, בחהיא שעתא אתגליף נחש עלי צור, דהיינו כמו שנתבאר לעיל, אשר וישליכהו ארצה ויהי לנחש, ה"ס יציאת קו השמאל עם הדינים שבו, המכונים נחש, ואח"כ ויהי למטה בכפו, ה"ס הדינים דמפתחא המכונים צור. ונחקקו שם אלו ב' דינים הנקראים נחש עלי צור. (דמוי דף ל' טו ב')

ב את הכא. וחד את במריבה. אבל השתא, (ט) והכית בצור. ג מאי צור. בהאי צור ד סליק נחש.

(טז) ה לזמנא אחרא א"ר אלעזר, מאי דכתיב (י) קח את המטה והקהל את העדה אתה ואהרן אחיך ודברתם. מהו ודברתם. אר"א, מני ליה עלי נחש. דהא אתעביד בצור, השתא בעי, דיתעביד נחש. לאשלמא שמוי דקב"ה, באלין אתוון. (יז) משמע דכתיב ודברתם אל הסלע. וכתיב (ט) וידבר העם באלהים ובמשה. מה כתיב בתריה, (ט) וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים. מה נחש חיליה בפומיה, אוף הכא ז בפומא.

(יח) ומשה לא עביד הכי, אלא ה הכה, ולא אשלים שמא, אלא חזר כקדמיתא בשמא דצור, ט ושבק דנחש. הה"ד ויך, ולא כתיב וידבר, כמה דאתפקד ודברתם. דתנינן, צור למעבד. ונחש למלא. וכתיב (ט) ויך את הסלע במטהו פעמים, חד. דלשעבר, וחד דהשתא.

(יט) תניא, אר"א בה שעתא אשתאר שמא. כלומר, דלא אשתלים בההוא את. דשבק משה נחש, ולא אשתלים כל שמא.

(כ) דהא בחד גיסא אשתלים בימא. מגיסא אחרא שרי בצור, ולא אשתלים

מסורת הזוהר

חלופי גרסאות

ב ג"א ל"ג את (קראקא). ג ג"א באן (קראקא). ד ג"א וסליק (דפוסים הראשונים). ה ג"א דלזמנא (דפוסים הראשונים). ו ג"א דאתעביד (דפוסים הראשונים). ז ג"א בפומי (קראקא). ח ג"א הכיה (דפוסים הראשונים). ט ג"א מוסיף ושבק שמא (דפוסים הראשונים). י ג"א דעבר.

(ט) (שם יז) בשלח קיח אות תכה בהשמטות ח"ב רעא: ח"ג מו. (י) (במדבר כ) ב"א רלו צ"ו. (ט) (שם כא) תרומה קלד צ"ג ז"ח נ ט"ב. (ע) (שם) תרומה קלד צ"א. (פ) (שם) הקסתי אות קא ח"א קו: רכט: ח"ג רעט: תק"ח צח ט"ב.

מאמר

הסולם

נחש עלי צור

ה' בעם את הנחשים השרפים. מה נחש כחו בפיו, דהיינו שנוגשן בפיו, אף כאן, בפה.

(יח) ומשה לא עביד וכו': ומשה לא עשה כן, אלא הכה, ולא השלים השם. אלא חזר לעשות הנס כבתחילה, בשם צור, ועזב את הנחש. ז"ש, ויך. ולא כתוב וידבר, כמו שנצטווה, ודברתם. כי למדנו, צור הוא לעשות, ונחש הוא לדבר. וכתוב, ויך את הסלע במטהו פעמים, אחת שלעבר, בפרשת שמות, ואחת של עתה, בפרשת במדבר.

(יט) תניא אר"א בה וכו': למדנו, א"ר אלעזר, בה בשעה נשאר השם, כלומר שלא נשלם על ידי אות הוה של הכאת הסלע, כי עזב משה את הנחש, ולא נשלם כל השם.

(כ) דהא בחד גיסא וכו': כי בצד אחד נשלם בים. מצד האחר, התחיל בצור, ולא נשלם בנחש. א"ל הקב"ה, עשית שיתחיל שמי

פירוש. כמו שנתבאר לעיל, שצור הוא בחינת דינין דימין, דהיינו דמסך דמפתחא שבקו האמצעי, ונחש, הוא בחינת דינין דשמאל היוצאים בעת שהארת החכמה שבשמאל נמשכת ממעלה למטה, כמ"ש (בפלה"ט אות כ"ט ע"ש).

(טז) לזמנא אחרא א"ר וכו': בפעם הב', דהיינו, במי מריבה, א"ר אלעזר, מה שכתוב, קח את המטה והקהל את העדה אתה ואהרן אחיך ודברתם. מהו ודברתם. א"ר אלעזר, צוה אותו על הנחש. דהיינו שיעשה נס מבחינת הנחש, כי כבר עשה הנס בצור, כאן בהכאת הצור, עתה צריך שיעשה הנס בנחש, כדי להשלים שמותיו של הקב"ה, באלו האותות.

(יז) משמע דכתיב ודברתם וכו': זה, שהציווי היה שיעשה הנס בנחש, משמע, כי כתוב, ודברתם אל הסלע. וכתוב, וידבר העם באלקים ובמשה. מה כתוב אחריו, וישלח

בנחש. א"ל קב"ה, עבדת דשרי שמי, ולא אשתלים למעבד אתין. אוף את שרית,

מאמר

הסולם

נחש עלי צור

מה נחש חיליה בפומיה, שהוא הדינים של החכמה המגולה בפה. כנ"ל, אוף הכא בפומא, אף כאן בכתוב, ודברתם אל הסלע, הוא בבחינת הגילוי דרך הפה, דהיינו שנצטוו להמשיך את גמד התקון, שאז תתגלינה ג"ד דחכמה מא"א הפנימים, בסוד גילוי הפה.

ו"ש (באות י"ח) ומושה לא עביר הכי אלא הכה וכו', שלא המשיך הדיבור, שה"ס תקון הג"ד דחכמה וביטול הדינים דנחש, אלא שהכה בצור, ולא אשלים שמא, דהיינו שלא השלים הג"ד, אלא חזר כקדמיתא בשמא דצור, שחזר להמשיך החסדים הכלולים מ"ק דחכמה הנמשכים מסוד הצור החקוק במטה, ושכך נחש, ועזב תקון הנחש. דהיינו תקון הג"ד, הה"ד ויך, ולא כתוב וידבר; כמה דאתפקד, ודברתם. כי לא המשיך הגילוי מן הפה בסוד הדבור כנ"ל. דתנינן צור למעבד, שתקון הצור, הוא לעשות, כלומר שה"ס הארת המלכות, הנקדאת עשיה. שעל ידיה מתגלה, דק הו"ק דחכמה. ונחש למלא, שתקון הנחש הוא ע"י הדבור, דהיינו התקון דג"ד דחכמה כנ"ל.

ו"ש (באות י"ט) בה שעתא אשתאר שמא כלומר דלא אשתלים בההוא את וכו'. שהאות הצריך להגלות ע"י תקון הנחש לא נתגלה. ו"ש (באות כ') א"ל קב"ה עבדית דשרי שמי ולא אשתלים וכו'. כי לא תקנת הדינין נחש ולא הבאת תשלום שמי, שהוא גמד התקון. אוף את שרית ולא תשתלים, לכן לא תביאו את בני ישראל וגו'. פירוש, כיון שמשא דק התחיל התקון, דהיינו שתקן השם בבחינת ו"ק דחכמה, ולא בבחי' ג"ד, ע"כ אין החכמה יכולה להתגלות בז"א, שהוא בחינת משה, משום שכל מה שנתגלה בז"א הוא ג"ד, וע"כ אין החכמה מתגלית דק במלכות, שה"ס אור נקבה, המאיר ממטה למעלה, ולפיכך לא היה יכול משה להכנס לארץ ישראל, שה"ס גילוי החכמה. כי אם היה נכנס לארץ ישראל, היו מתגלות הג"ד דחכמה, להיותו בחינת ז"א. וע"כ לא נכנס לארץ אלא יהושע, שה"ס פני הלבנה, שהיא המלכות, שהיא מדת הו"ק דחכמה שנתקנה ע"י קו האמצעי. ובוה מוכן שאם משה היה גומד התקון, והיו יכולות להאיר הג"ד דחכמה, היה משה יכול להכנס לארץ, ומשום שלא גמד התקון, ודק הו"ק דחכמה יכולים

שמי, ולא נשלם לעשות האותות, אף אתה, התחלת, ולא תשלים להביא את ישראל לארץ. ו"ש, לכן לא תביאו. התחלת להוציאם, ולא תשלים להביאם לארץ. לכן לא תביאו.

ביאור המאמר. ד' בחינות היו חקוקות במטה, ב' בחינות שהן דחמים ודין בצור האחד, וב' בחינות דין, שהן צור ונחש בצור השני, וג' בחינות מהן נתקנו ע"י משה, ב' בחינות שבצד הא' האירו במצרים, ובחינה א' מהצד הב', שהוא הצור, האיר בהכאת הצור, שהוציא מים רבים, שהם חסדים מרובים, לכל ישראל. אמנם בחינה ב' שבצד הב', שהיא הנחש, שהיא בחינת הארת ג"ד דחכמה דשמאל שממנו נמשכים כל הדינים שבעולם, זה לא תקן משה. כי משה ה"ס קו האמצעי, שממעט אותן ג"ד דשמאל, שמהם יונק הנחש, ואינו מתקן אלא ו"ק דחכמה דשמאל. וע"כ נשאר הנחש בלי תקון. אמנם לעתיד לבא, כשיתתקן המנעולא, אז יתקן גם הנחש, שיתגלו הג"ד דחכמה שנגזרו, שה"ס או"א הפנימיים שנגזרו בעולם התקון, ואז יתבטלו כל הדינים זיהקליפות.

ו"ש (באות ט"ז) מהו ודברתם. אר"א, מני ליה עלי נחש, שצוה אותו לתקן את הדינין דנחש. דהא אתעביד בצור, כי הדינין דצור כבר נתתקנו ע"י שנתנו מים להשקות את העדה, השתא כעי דיתעביד בנחש, שיתקן הדינים דנחש, שהם הדינים דג"ד דחכמה דשמאל. לאשלמא שמוי דקב"ה באלין אתון, דהיינו שיהיה גמד התקון, ויתגלו או"א הפנימיים, ואז יאירו הג"ד דחכמה דשמאל, והדינים של הנחש יתבטלו. משמע, דכתיב ודברתם אל הסלע, שהדבור, ה"ס המשכת חכמה, ומביא דאיה, משכתוב, וידבר העם באלקים ובמשה, שפירשו, שהמשיכו הארת ג"ד דשמאל, שהוא כנגד אלקים ומשה, שה"ס קו האמצעי הממעט הארת ג"ד דשמאל, כנ"ל. ובוה שהמשיכו הג"ד דשמאל, הם חטאו לאלקים ומשה, ולפיכך מה כתיב בתריה וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים, שה"ס הדינים דג"ד דשמאל הנקראים נחש כנ"ל. הרי שהמשכת החכמה מכונה דבור. משום שהדבור היוצא מן חפה מגלה כל מה שיש במוחין, אפילו הג"ד, אבל הו"ק דהארת חכמה, הם בחינת לב, בסוד לבא לפומא לא גליא. ו"ש.

ולא תשתלים. לכן לא תביאו את בני ישראל. שרית לאפקא לון, ולא כ תשלים לאעלאה להון לארעא, לכן לא תביאו.

(כא) אר"א, ידע לבא ז דמשה בקדמיתא דדחיל, כד חמא נחש. דכתיב (ז) וינס משה מפניו. לבא חמא, ולא ידע.

(כב) א"ר אלעזר, כתיב (ח) ויעש משה נחש נחשת וישימהו על הנס. על נס לא כתיב, אלא על הנס, בעא לאתקן מ ולהשלים מה דחסר. א"ל קב"ה, משה, כתיב (ט) להקדישני במים, במים ולא בדבר אחר. כשם שהתחלתי במים, בעינא דישתלים בשמי הנס במים. א"ר אלעזר אתרא דחסר לא שלים, אבל נתעביד נסא ה כא.

(כג) * א"ר יהושע, כתיב (י) עשה לך שרף. עשה לך, לתועלתך. עשה לך, תקן ממה דחסרת. עכ"ז לא תקן אלא ראייה, שהיו רואין בנחש וחיין, אבל לא נתקדש שמא במים, ונשאר חסר מהשאר.

(כד) ותקנת בראיה, (יא) עלה אל הר העברים הזה וראה וגו', וראית אותה ונאספת אל עמך, (יב) הראיתך בעיניך ושמה לא תעבר. ת"ח, דעונשו הוה

מסורת הזהר

חלופי גרסאות

(ז) (שמות ד) לעיל אות יג צ"כ. (ק) (במדבר כא) תרומה קלו צ"ח. (ר) (שם כז) בהשמטות ח"ב רעב. (ש) (שם כא) שלח קכה צ"ו ז"ח ג ט"ב. (ח) (שם כז) כי תצא ל צ"ח. (א) (דברים לד) בהשמטות ח"ב רעב :

כ נ"א תשתלים (קראקא). ל נ"א ל"ג דמשה (קראקא). מ נ"א ל"ג ולהשלים (קראקא). נ נ"א את מגיד (דסוסים הראשונים). ס נ"א הוא (קראקא). ע נ"א נקדש (דסוסים הראשונים). פ נ"א ונשתאר (דסוסים הראשונים).

מאמר

הסולם

נחש עלי צור

יכולים להאיר, ע"כ לא היה יכול להכנס לארץ. וז"ש, אמר קב"ה, עבדית דשרי שמוי ולא אשתלם, דהיינו שלא גמרת התקון בימך, שגם הג"ר דחכמה יוכלו להאיר, ע"כ אופ את שרית ולא תשתלים, שגם אתה אינך נשלם שתוכל לבא לארץ ישראל ולהאיר שם, משום שבחינתך היא ג"ר, כנ"ל. לכן לא תביאו את בני ישראל. אלא יהושע, שהוא אור הלבנה דהיינו בחינת ו"ק, הוא יבא ויאיר בארץ ישראל.

במים. במים, שהוא חסדיים, ולא בדבר אחר. כשם שהתחלתי במים, אני רוצה שישתלם בשמי הנס של המים. דהיינו שינשתלם ע"י החסדיים, המכונים מים. א"ר אלעזר המקום שהיה חסר תקון לא השלים, אבל נס נעשה כאן. כלומר שנעשה תקון אחר.

(כג) א"ר יהושע כתיב וכו': אר"י, כתוב, עשה לך שרף. למה נאמר, לך, היינו, עשה לך, לתועלתך, עשה לך, תקן מה שחסרת. דהיינו שיתקן הדינים דנחש. עם כל זה, לא תקן אלא בראיה, שכתוב, וראה אותו וחי. שראיה ה"ס חכמה, שה"ס חיים. אבל לא נתקדש השם במים, שיתגלה שם החסדיים הנקראים מים. ונשאר חסר מזה.

(כד) ותקנת בראיה, עלה וגו': וכיון שתקנת הדינים דנחש, בראיה, בסו"ה וראה אותו וחי, עלה אל הר העברים הזה וראה וגו' וראית אותה ונאספת אל עמך. הראיתך בעיניך ושמה לא תעבר. כי משום שתקן הדינים דנחש בראיה, וכה גם הוא לדאות את ארץ ישראל. בוא וראה שעונשו היה, שאפילו את הראיה

(כא) אר"א ידע לבא וכו': אר"א, לבו של משה ידע בתחילה, שירא כשראה את הנחש. שכתוב, וינס משה מפניו. הלב ראה ולא ידע. שאז עוד לא ידע שבסבתו, מפני שלא יוכל לתקנו, לא יוכל להכנס לארץ ישראל.

(כב) א"ר אלעזר כתיב וכו': אר"א, כתוב ויעש משה נחש נחשת וישימהו על הנס. על נס לא כתוב, אלא על הנס. היינו, שרצה לתקן ולהשלים מה שחסר, דהיינו תקון דינין דנחש. א"ל הקב"ה, משה, כתוב, להקדישני (דסו"ה דף ל' טור ב' י' טור ג')

דאפילו ראייה ^צ לא תקן כדחזי, כיון דעבד ^ק ליה ראייה, בהאי אשלים ליה ראייה, אבל לא אשלים שמיה במיא, כמו כל שאר שמא.
 (כה) א"ר יצחק, בשעה שאמר קב"ה לכן לא תביאו. אמר משה, האי חוויא לתקלא ^ר דעלמא הוה. א"ל קב"ה לאו הכי, דינא הוה לחייביא, וחיין למארי קשוט.
^ש דכתיב ^ב וראה אותו וחי. באותה שעה ידע משה דרכיו, והצדיק עליו את הדין.
 (כו) פתח ואמר, ^א הצור תמים פעלו, דא הוא צור דקא אמרינן. אל אמונה ואין עול, דכתיב וראה אותו וחי. וכתיב ^ו האל תמים דרכו.
 (כז) א"ר חייא, והא תנינן אל ^ת גזרת רחמי. כד"א, ^ה אל מוציאם ממצרים. ^ו אל רחום וחנון. א"ל, לאו הכי, דתנינן, ^א דשליט רחמי על דינא. אל בלחודוי יכולת ^ב הוא, ורשותא ^ג הוא דיליה. מאי יכולת. שולטנותא. כלומר, שלטנותא דאל, אתגבר גזרה דיליה. כד"א, ^ד יש לאל ידי, ^ד רשותא דיליה יכולת דעינא בישא. אמר ליה והא כתיב, ^ה האל הגדול הגבור. אל גדול נצחא, אל בלחודוי נצחא.

מסורת הזוהר

חלופי גרסאות

(ב) (במדבר כא) שלח ככה צ"ו. ג) (דברים לב) תולדות לו צ"ה. ד) (תהלים יח) בלק סד צ"ה. ה) (במדבר כג) בהשמטות ח"ב רעב. ו) (שמות לד) ויצא ק צ"ו ח"ב רסב. ח"ג סט : קמ : רנת. ת"ז תכ"ב סו : ת"ע קכט : ז) (בראשית לא) ויצא קמו צ"ג. ח) (דברים י) משפטים קלח צ"ה.

צ ג"א ל"ב לא תקן כדחזי (דפוסים הראשונים). ק ג"א ל"ב ליה (קראקא) ונ"א ראייה ליה (חינצ'א). ר ג"א עלמא הוית (קראקא). ש ג"א באותה שעה דכתיב וראה אותו וחי ידע (דפוסים ראשונים). ת ג"א הוה ול"ג גזרת רחמי (קראקא). א ג"א שליט (דפוסים הראשונים). ב ג"א הוה ליה (קראקא). ג ג"א ליה (קראקא). ד ג"א ל"ב רשותא דיליה (חינצ'א) ונ"א ל"ב מן רשותא עד אמר (קראקא).

מאמר

הסולם

נחש עלי צור

פעלו. שלא ימותו בצמא. אל אמונה ואין עול. היינו הדינין דנחש אינם עול, שכתוב, וראה אותו וחי. שלאנשי אמת הוא חייט. כנ"ל. וכתוב האל תמים דרכו. שפירושו מה שברא האל הדינין דנחש, תמים דרכו, מפני שהוא רק לרשעים, אבל לצדיקים הוא חייט.
 (כז) א"ר חייא והא וכו' : אד"ח אתה אומר, שהאל הוא רומז לדינין דנחש, והרי למדנו, אל, הוא גזרת הרחמים. כש"א, אל מוציאם ממצרים. אל רחום וחנון. א"ל אינו כן. כי למדנו שאל רחום פירושו, ששולט הרחמים על הדין. אבל אל בלבדו, הוא לשון יכולת, והרשות הוא שלו. מהי יכולת. היינו ממשלה, כלומר, ממשלתו של אל, שהתגברה וניצחה את הגזרה שלו. כש"א, יש לאל ידי, שפירושו יכולת שלו ורשות. דהיינו הרשות והיכולת של עין הרעה שהיתה ללבן. א"ל והרי כתוב, האל הגדול הגבור. וגדול הוא חסד. ומשיב, אל גדול פירושו נצח, וכן אל בסני עצמו פירושו נוצח.

הראיה לא תקן לגמרי כמו שצריך, משום שלא המשיך שם מיס, שהוא חסדים, עכ"ז כיון שעשה לו ראייה, בסו"ה וראה אותו וחי, השלים לו הקב"ה ראייה, שיראה את א"י. אבל לא השלים על ידי הנס הזה את שמו במים, שהם חסדים, כמו כל שאר השם, דהיינו כמו התקונים הראשונים, שבקריעת ים סוף, והכאת הצור.

(כה) א"ר יצחק בשעה וכו' : אר"י בשעה שאמר הקב"ה, לכן לא תביאו. אמר משה, נחש הזה, הוא רק למכשול בשביל העולם. א"ל הקב"ה אינו כן, הוא דין לרשעים, וחיים לאנשי אמת. שכתוב, וראה אותו וחי. באותה שעה ידע משה דרכיו והצדיק עליו את הדין.

(כו) פתח ואמר הצור וכו' : פתח ואמר, צידוק הדין, הצור תמים פעלו. זה הוא צור, שאמרנו בסוד נחש עלי צור. שתקן אותו בהכאת הצור ויציאת המים. וע"כ, תמים

כח) ה נהדר למילי קדמאי, וכתוב (ו) הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט, הא צור. אל אמונה ואין עול וגר, הא נחש עלי צור. וכתוב (ז) האל יעות משפט משום דאורחיה דנחש לאסטאה אורחיה, לכך כתיב ואין עול. האל יעות משפט חיו. איר אלעזר, היינו דכתיב (ח) אשמעה מה ידבר האל ה'.
 (ט) וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו. כד"א, ז מטה כלפי חסד. איר יוסי, שני מטות היו, אחד של משה. ואחד של הקב"ה. ח משמע דכתיב, ומטה האלהים.

ל) דתנינן, בשעתא שהיה נוטל משה המטה, היה כאלו היה ברשותו וביכלתו. הה"ד, ויקח משה את מטה האלהים בידו. ודאי שבידו לקח, אלא מהו בידו. ברשותו, כאלו הוא שלו.
 לא) ואיר יוסי, ברשותו של משה היה, עד שהוקם המשכן. כיון שהוקם המשכן, החזיר המטה לפני העדות. ומשם היה נוטלו לעשות בו נסים. הה"ד, ויקח משה את המטה מלפני ה', כיון שלקחו הרי הוא ברשותו, וכשלו היה.
 לב) איר יהושע, אותו המטה של סנפירנן היה, ומששת ימי בראשית אתברי. כמה דתנינן, והמכתב והמטה. ר' יהודה אומר, של עץ היה.

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

ה הי"ג הסלם נ"א כתוב נהדר למילי קדמאי אחר עלי צור (ככל הדפוסים). ו בדפוס קראקא חסר מן משפט עד משפט. ז נ"א מוסיף מטה משפט מטה (דפוסים הראשונים). ח נ"א מוסיף מאי משמע (קראקא). ט נ"א ביכלתו (דפוסים הראשונים). י נ"א ליג מן הה"ד עד סוף האות (קראקא). כ נ"א חזר (דפוסים הראשונים).

(ט) (שם לב) לעיל אות כו צ"ג י (איוב ח) בהשמטות ח"ב רעב. כ (תהלים פה) שם. ל (שמות ד) בהשמטות ח"ב רעב. מ (שם יז) ב"א רכג צ"ה. נ (שמות ד) בהשמטות ח"ב רעב. ז"ח כו ט"ד. ס (שמות ד) בהשמטות ח"ב רעב.

נחש עלי צור

הסולם

מאמר

משכתוב, ומטה האלקים. פירוש. מטה האלקים הוא מבחינת מלכות שנקראת אלקים. מטה משה, הוא מבחי' ז"א. כי משה הוא מרכבה לז"א.
 ל) דתנינן בשעתא שחיח וכו' : שלמדנו בשעה שמשה היה לוקח המטה של אלקים, היה, כאלו הוא ברשותו וביכלתו. ז"ש, ויקח משה את מטה האלקים בידו. למה כתוב בידו, ודאי הוא שבידו לקח. אלא מהו בידו, ברשותו, כאלו הוא שלו. כלומר שנתנה מבחינת מלכות, לבחי' ז"א.

כח) נהדר למילי קדמאי וכו' : נחזור לדברים הראשונים. וכתוב, הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט, הנה צור. אל אמונה ואין עול, הנה נחש עלי צור (כנ"ל אות כ"ו). וכתוב האל יעות משפט. היינו משום שדרכו של הנחש לשטות דרכיו, לכך כתוב, אל אמונה ואין עול, כי חס ושלום שהאל יעות משפט. אלא נהוא מביא דינים על הרשעים אבל לצדיקים הוא חיים (כנ"ל אות כ"ה). איר אלעזר היינו שכתוב אשמעה מה ידבר האל ה' כי ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו ואל ישובו לכסלה. כלומר, שלצדיקים הוא שלום, ומביא דין על הרשעים, כדי שהצדיקים והחסידים יראו, ואל ישובו לכסלה.

לא) וא"ר יוסי ברשותו וכו' : ואר"י ברשותו של משה היה, עד שהוקם המשכן, כיון שהוקם המשכן, החזיר המטה לפני העדות, ומשם היה לוקחו לעשות בו נסים. ז"ש, ויקח משה את המטה מלפני ה'. כיון שלקחו הרי הוא ברשותו וכשלו היה.

כט) וישלח ידו ויחזק וגו' : וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו. הוא כש"א. מטה כלפי חסד. איר יוסי ב' מטות היו, אחד של משה, ואחד של הקב"ה. זה משמע

לב) א"ר יהושע אותו וכו' : אר"י, אותו

(ג) מאן דאמר של סנפירינן היה, דכתיב (ו) כמראה אבן ספיר דמות כסא. וכתוב מטה האלהים. ומאן דאמר עץ היה, דכתיב (ז) ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וגו'.

(ד) שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו. אמר הקב"ה, מכאן ולהלאה הרי חק ומשפט לעשות נסים. חק ומשפט, ז דכתיב (ח) נחש עלי צור. ושם נסהו, משום דכתיב וימתקו המים. דבר אחר, אמר הקדוש ברוך הוא, מכאן ולהלאה חק ומשפט, שלא יהא נקדש אלא במים ה שנתקו.

(ה) א"ר יהודה, כתיב כי מרים הם, מכאן שנינו, יש מים עכורים, ויש מים צלולים, ויש מים מתוקים, ויש מים מרים. ויצעק אל ה', למה צעק. מכאן שהיה בצער באותה שעה. א"ל ה' הקב"ה, משה, הנחש * שנהפך בסנה, עכשיו אצטרף

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

ל נ"א מוסיף נחש עלי צור דכתיב (קראקא). ה נ"א שמתקו (דפוסיס הראשונים). נ ניסח אחר ל"ג הקב"ה (קראקא).

(ט) (יחזקאל א) נח צב צ"ה. (ז) (שמות טו) לעיל טרשת (ישב אות לא צ"ת. ז) (משלי ל) ב"ב נג צ"א ח"ב סו. רעב. ז"ח לא ט"ד שלי"א תק"ח צח ט"ד.

נחש עלי צור

הסולם

מאמר

ויש מים מרים. ויצעק אל ה'. למה צעק. מכאן, שהיה בצער אותה שעה. על המים המרים. א"ל הקב"ה, משה, הנחש שנהפך ממטה, בסנה, עתה צדיכים לחקוק אותו בצור. ושניהם, הנחש והצור, עמדו על המים המרים. ובאותה שעה נחקק צור בנחש שהיה בו קודם, ז"ש, שם שם לו חק ומשפט.

פירוש הדברים. כבר נתבאר שהנחש הוא הדינים שבקו השמאל, הנמשכים עם הארת החכמה דשמאל. ומכונים דינים דכודא. וצור, הוא הדינים שבקו ימין, המבטלים את הארת הג"ר של החכמה, והם סותרים זה את זה. כי ע"כ כשיצא קו השמאל נעשית מחלוקת בין ימין לשמאל, שהשמאל רוצה לבטל כליל את הימין, והימין רוצה לבטל את השמאל (כמ"ש בפלפ"ט אות כ"ט) וחסרון המים נמשך מדינים. דנחש, כי הם מקפאיים את החסדים הנק' מים. שז"ס ולא היה מים לעדה (כמ"ש) בזהר בראשית דף ר"צ ד"ה כתיב ודף רמ"ז ד"ה יחא דקאפון. והסתלקות הג"ר, ואחיות הקליפות המרים נמשכים מצור, שהם דינים דנוקבא, מבחינת המסך.

וז"ש, למה צעק, מכאן שהיה בצער באותה שעה, דהיינו שהיה בצער על אחיות הקליפות בחסדים, שה"ס מים עד שנעשו מרה כלענה. ולא ידע, איך להתגבר ולהרחיק את הקל"י משם. א"ל הקב"ה, משה, הנחש שנחפץ בפנה, שה"ס הדינים שעם קו השמאל כנ"ל

אותו המטה של סנפירינן היה, דהיינו של אבן ספיר, ומששת ימי בראשית נברא. כמו שלמדנו (בבא בתרא ע"ד:) והמכתב והמטה. ר' יהודה אומד של עץ היה. פירוש. המטה של בחינת מלכות היה של אבן ספיר כי המלכות נקראת אבן ספיר והמטה של ז"א, היה של עץ. כי ז"א נק' עץ.

(ג) מאן דאמר של וכו': מי שאומר שהמטה היה של סנפירינן הוא לומד משכתוב. כמראה אבן ספיר דמות כסא. וכתוב מטה האלקים, וע"כ המטה הוא של אבן ספיר, כמו הכסא, שה"ס המלכות. ומי שאמר עץ היה, הוא לומד, משכתוב, ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וגו'. שהוא היה המטה. כמו שמפרש והולך.

(ד) שם שם לו וגו': שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו. אמר הקב"ה, מכאן ולהלאה, הרי חק ומשפט לעשות נסים. חק ומשפט, היינו שכתוב, נחש עלי צור החקוקים במטה. ושם נסהו. משום שכתוב וימתקו המים. פירוש אחד. אמר הקדוש ברוך הוא, מכאן ולהלאה, חק ומשפט, שלא יהיה נקדש שמו ית', אלא במים שנמתקו.

(ה) א"ר יהודה כתיב וכו': אר"י כתוב, כי מרים הם. מכאן שנינו. יש מים עכורים ויש מים צלולים, ויש מים מתוקים.

לחקקא ליה בצור. ותרוייהו עמדו על המים המרים. ובאותה שעה נתחקק צור
בנחש שהיה בו קודם. הה"ד שם שם לו חק ומשפט.

לו) כד אתא רבי אבא, שאילו קמיה, אמר להו שפיר קאמר ר' יהודה,
והכי ׀ הוא. ואנא אצטריך לגלאה רזא דמלה, ׀ הא חזינא דרבי יהודה גלי לה.
לו) אלא אמר הקב"ה למשה, משה, השתא במצרים היה המטה של אהרן
לדחות הקש, השולט על ׀ ישראל במצרים. אבל כשיצאו ממצרים, כמה מקטרגים
ז מזומנים על ישראל, לדחותם בים, כמה מים מרים ׀ נזדמנו אצלם. כמה מים
רעים יקטרגו בהם.

לח) באו לים, בא רהב שרו של מצרים, ושל ים. אמר הקב"ה, ׀ משה הרם
את מטך ונטה את ידך. כיון דאמר הרם את מטך, מהו ונטה את ידך. אלא הרם
את מטך נגד שרו של ים. באו למרה, כמה מים מרים נזדמנו אצלם, ונצטער
משה וצעק, הה"ד ויצעק אל ה'.

לט) א"ל קב"ה, משה, הרי לך עצה בזה, השלך המטה אצלם, ויתחקק נחש

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

ס) (שמות יד) לעיל אות יב צ"י.   ס) נ"א חזא (קראקא). ע נ"א והא (דפוסים הראשונים).
פ) נ"א המצרים (דפוסים הראשונים). צ נ"א מזמני
(דפוסים הראשונים). ק בדפוס קראקא חסר מן נזדמנו אצלם עד נזדמנו אצלם.

נחש עלי צור

הסולם

מאמר

לגלות סוד הדבר. כי אני רואה ש"ד יהודה
כבר גילה אותו אלא שצריכים לבאר.

לו) אלא אמר הקב"ה וכו': אלא, אמר
הקב"ה למשה, משה, עתה במצרים, היה
המטה של אהרן, מספיק לדחות הקש, דהיינו
הקליפות הקשות, השולט על ישראל במצרים.
אבל כשיצאו ממצרים, כמה מקטרגים יהיו
מוכנים על ישראל, לדחותם בים. כמה מים
מרים יזדמנו אצלם, כמה מים רעים יקטרגו
עליהם.

לח) באו לים בא וכו': ומפרש. באו
ליים, בא רהב שרו של מצרים, ושרו של
הים, אמר הקב"ה, משה, הרם את מטך ונטה
את ידך, שואל, כיון שאמר הרם את מטך,
מהו ונטה את ידך, ומשיב, אלא הרם את מטך,
כנגד השר של הים, להכניעו. באו למרה,
כמה מים מרים נזדמנו אצלם, ונצטער משה
וצעק. ז"ש ויצעק אל ה'.

לט) א"ל קב"ה משה וכו': א"ל הקב"ה.
משה, הרי לך עצה בזה. השלך המטה אל
המים, ויחקק נחש עלי צור, שניהם ביחד
(כנ"ל באות ל"ז) וינצלו. ז"ש, ויורהו ה' עץ,
כמשי"א, מקום שיפול העץ, שפירושו עצה.
וישלך

(כנ"ל אות י"ד) עכשיו אצטריך לחקקא
ליה בצור, שצריכים עתה לעודד את הדינים
דקו שמאל המכונים נחש, כדי שיבטלו את
הדינים שבצור, להיותם סותרים זה את זה
(כנ"ל וירא דף י"ט ד"ה כחוס היום) ואז ימתקו
המים. אמנם לא עד שיבטלו לגמרי את הדינים
דצור, כי אז יתבטלו המים, כי בשליטת קו
השמאל נקפאים המים, אלא בשיעור שיהיו
נשארם שניהם, הנחש, לבטל את אחיות
הקליפות המרים שבמים, והצור, לבטל את
הגיד דשמאל, כדי שקו השמאל יתאחד עם
הימין, ולא יתבטלו ה"ק דהארת החכמה
שבשמאל, גם לא יתבטלו המים שהם החסדים.
ז"ש, ותרוייהו עמדו על מים המרים, דהיינו
הנחש וגם הצור ובאותה שעה נתחקק צור
בנחש שחיה בו קודם, וכיון שהצור נחקק
בנחש, נתבטלו ממנו הקליפות המרות, כי
הדינים דנחש מבטלים אותם. חח"ד, שם שם
לו חק ומשפט. חק, ה"ס הצור, הנמתק על
ידי הנחש. ומשפט, ה"ס הדינים דנחש,
המתקנים ע"י הצור. שתקונים האלו נעשו
במרה. כנ"ל.

לו) כד אתא ר' אבא וכו': כשבא ר'
אבא, שאלו לפניו פירוש הכתוב הנ"ל. אמר
להם, יפה אמר ר' יהודה, וכך הוא. ואני צריך

עלי צור שניהם ר ביחד, וינצלו. הה"ד, ויורהו ה' עץ. ת כמד"א, (ו) מקום שיפול העץ, שהוא עצה. וישלך אל המים. וכתוב שם שם לו חק ומשפט, נחש עלי צור. ושם נסהו, עטרהו בנסים. אמר הקב"ה, מכאן ולהלאה, הרי לך שיעמוד אצל המים. הרי לך א שיתקדש שמי במים.

(מ) כשבאו לאלים, באו המים לקטרג עליהם, אמר קב"ה, משה, במקום הזה אין צריך מטה, הרי יעקב שהוא האילן בשבעים נפש, והוא שבעים תמרים. ושתים עשרה עינות מים, שנים עשר שבטים. כשבעים עמודים, ושנים עשר שבטים, ב זכותם יגן עליכם, במקום הזה שנקרא אילן, והוא אלים. כד"א, (ו) כי יבושו מאילים אשר חמדתם.

(מא) מיד ויחנו שם על המים, ג משמע דכתיב על המים. ומשמע דכתיב, שם שם לו, ולא במקום אחר. ושם שלטו בני ישראל על המים, ולא הוצרך המטה. מכאן ולהלאה אצטריך המטה בנחש עלי צור, אצל המים.

(מב) באו ד לחורב, באו המים לקטרג, אמר ליה הקב"ה, והכית בצור, המטה ה אצטריך הכא, והכית לאלו באותו צור, ולא בנחש. אמר משה, יתיר אצטריך

חלופי גרסאות

מסורת הזוהר

(ו) (קהלת יא) ז"ח ס ט"א. (ש) (ישעיה א) בשלח ר ג"א בידך (דטוסיס הראשונים). ש ג"א ויצילו (דטוסיס הראשונים). ת ג"א ל"ג מן כמד"א עד וישלך. זא צ"ז.

א ג"א שיקדש (קראקא). ב ג"א ל"ג מן זכותם עד כד"א (קראקא). ג ג"א במקום הזה שנקרא אילן והוא אילים משמע (קראקא). ד ג"א למדבר (קראקא). ה בדפוס קראקא חסר מן אצטריך הכא עד אצטריך הכא (קראקא).

נחש עלי צור

הסולם

מאמר

ע"ש יעקב, שהוא אלים. כש"א כי יבושו מאילים אשר חמדתם, שפירושו אילנות.

(מא) מיד ויחנו שם וגו': מיד ויחנו שם על המים. ולא פחדו. זה שלא פחדו, משמע, משכתוב, על המים. דהיינו בלי יראה מקטרוג עלהם, ומשמע שכתוב במרה, שם שם לו, שמורה ולא במקום אחר. ושם באלים שלטו בני ישראל על המים, ולא הוצרך המטה. אבל מכאן ולהלאה, נצרך המטה בנחש עלי צור, אצל המים.

(מב) באו לחורב באו וכו': באו לחורב באו המים לקטרג. והיינו מתוך הדינים דקו שמאל, שהמים נקפאים, ואין מים לשתות. אמר לו הקב"ה והכית בצור, כאן צדיכים המטה, והכית לאלו, באותו צור, שהוא דינין דמסך המבטלים הארת החכמה שבשמאל, שאז יוצאים מים (כנ"ל אות י"ד) ולא בנחש. כי דינים דנחש מקפאים המים. וכאן היו צדיכים לפתוח המים, שאינם נפתחים אלא בצור. אמר משה

וישלך אל המים כמו שנצטווה. וכתוב שם שם לו חק ומשפט. שפירושו שנחקק נחש עלי צור (כנ"ל באות ל"ז). ושם נסוהו. היינו שעטרהו בנסים. אמר הקב"ה מכאן ולהלאה, הרי לך שיעמוד אצל המים, שהוא צור, שגל ידו יוצאים מים כנ"ל. הרי לך שיתקדש שמי במים, דהיינו ע"י חקיקת הנחש בצור, שמעביר הקליפות ממנו כנ"ל. ומתקדש השם.

(מ) כשבאו לאלים באו וכו': כשבאו לאלים באו המים לקטרג עליהם, דהיינו מתוך הדינים שבצור, אמר הקב"ה, משה, במקום הזה, אין צריך מטה, כדי לחקוק הנחש בצור ולבטל דיניו, כמו במרה, כי הנה יעקב, שהוא האילן בע' נפש, שירדו למצרים, והוא סוד ע' תמרים. ושתים עשרה עינות מים, ה"ס שנים עשר שבטים. שהם כנגד שבעים עמודים שבז"א, בסוד השם ע"ב, שהוא ע' סנהדרין וכו' עדים. וכנגד י"ב שבטים שבמלכות, המקבלים מ"ב צירופי הויה שבז"א. זכותם תגן עליכם במקום הזה, שנקרא אילן

הכא, אנא חמי מים דבעו לשטפא. אמאי, הנני עומד לפניך שם על הצור והכית בצור.

(ג) איל קב"ה למשה, עדיין במריבה עתידים המים לקטרג יותר, שהם מים עכורים רעים וזדונים, ויזדווגו בהם בישראל בגלוי לעיניהון, ובאותה שעה אצטריך המטה, והתיר עליהם הנחש בגלוי לעיניהם, ויתקדש שמי. הה"ד, (n) להקדישני במים לעיניהם. מהו לעיניהם. בגלוי. כדבר שנזדווגו בהם בגלוי. (מ) ת"ח, הכי חמא דוד, דכתיב (k) לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם, זה פרעה. אזי עבר על נפשנו המים הזדונים, כדאמרינן. וכתביב (ג) נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים וגר.

(מה) א"ר אבא, מה ראה משה באותה שעה, שלא עשה בנחש. אלא ישראל היו דוחקין למשה תנה לנו מים, נתיעץ משה ואמר, קב"ה אמר לי (n) לעמוד בנחש, ואנא חמי דאין גזירה לנחש במים, (o) דאין יכולתו אלא בעפר, (p) דכתיב (q) ועפר תאכל כל ימי חיך, משמע דעפרא ייכול וישיצי כל יומי, אבל במיא

מסורת הזוהר

חלופי גרסאות

(n) (במדבר כו) לעיל אות כב צ"ר. (k) (תהלים קכד) בהשמות ח"ב רעב : (b) (שם) שם ר"ל? תכ"ו עב : (g) (בראשית ג) נח קו צ"ב.

ו נ"א ל"ג מן ויתקדש עד כדבר (קראקא). ז נ"א דבר (חינצ"א) ונ"א כבר (קראקא). ח נ"א עמוד (קראקא). ט נ"א ל"ג דאין יכולתו (קראקא). י נ"א א"ר יהודה מהכא ול"ג דכתיב (קראקא).

מאמר

הסולם

נחש עלי צור

משה, כאן צריכים יותר מהכאת הצור, כי אני רואה שהמים עומדים לשטוף. כלומר, שכח הדין הטמון בהם עתידים להתגלות. ולמה אתה אומר, הנני עומד לפניך שם על הצור והכית בצור.

(ג) א"ל קב"ה למשה וכו' : אמר הקב"ה למשה, עדיין במי מריבה עתידים המים לקטרג יותר, שהם מים עכורים רעים וזדונים, ויזדווגו בהם בישראל בגלוי לעיניהם. כלומר שטמון יתגלה כח הדין שבמים בגלוי, ויתאזח בישראל. ובאותה שעה נצרך המטה, ותתיר עליהם הנחש שבגלוי לעיניהם ויתקדש שמי. מהו לעיניהם. היינו בגלוי. כדבר שנזדווגו בהם בגלוי. כלומר כמו שכח הדין הטמון במים נתגלה ונתאזח בישראל בגלוי, אף אתה תתיר הדינים של הנחש בגלוי, ואז יהיה גמר התקון. כמ"ש לעיל (אות כ').

(מ) ת"ח הכי חמא דוד, בוא וראה, כך ראה דוד, שכתוב, לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם. זהו פרעה. אזי עבר על נפשנו המים הזדונים. הוא כמו שאמרנו (באות ל"ה). וכתוב, נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים וגר.

פירוש. כחו של פרעה היה בדינין דשמאל. ואו עבר עלינו המים הזדונים, דהיינו המים המרים, הבאים בסיום הדינים דשמאל, נפשנו כצפור נמלטה וגר היינו ע"י התקון של נחש עלי צור (כנ"ל אות ל"ה). דהיינו כמ"ש כאן. ויצאו אל מדבר שור. הוא דינין דשמאל, כי שור הוא לשון ראייה, הרומז על חכמה דשמאל, שמרוב הדינין שבו הוא מרבר. ובסיומו, יבואו מרתה מחמת הדינים דצור (כנ"ל אות ל"ה) ואז ויורה ה' עץ, שה"ס התקון דנחש עלי צור. וימתקו המים. שז"ס הפח נשבר ואנחנו נמלטנו.

(מה) א"ר אבא מה וכו' : אר"א, מה ראה משה באותה שעה, במי מריבה, שלא עשה בנחש, כמו שנצטווה. ומשיב, אלא ישראל היו דוחקים למשה תנה לנו מים. נתיעץ משה, ואמר, הקב"ה אמר לי לעמוד בנחש (כנ"ל אות מ"ג) ואני רואה, שאין כח לנחש במים, שאין כחו אלא בעפר, שכתוב, ועפר תאכל כל ימי חיך, משמע שיאכל ויכלה עפר כל ימיו, אבל במים לא. כי להיפך, הוא מביא לקפאון המים (כנ"ל אות ל"ה). וישראל דוחקים לי, לתת

לא. וישראל דחקין לי, ואעיג דיעביד ניסא, לא יעביד כ באתר דא, אלא ז כד
 אתחקק, אתחקק בעפרא, ולא במיא. דכתיב, וישליכהו ארצה ויהי לנחש. וצור
 בדא אתחקק, במיא, במרה, וכבר עבד ניסא. ט טב דאעביד בהאי, דאתעביד ניסא
 אחרא. נ מיד ויך את הסלע * במטהו פעמים, א"ל קב"ה, משה יען לא האמנתם
 בי להקדישני, דחשבתון דלא יכיל נחש במים, לכן לא תביאו. ו ומטך אשר
 הכית בו את היאור כו' מ"ט משום דמחקק בניסין הוה ושמא קדישא עלאה
 רשימא ביה.

חלופי גרסאות

מסורת הוהר

ד (שמות ד) לעיל אות יג צ"כ. כ נ"א לאלתר (קראקא). ז נ"א ל"ב כד אתחקק
 (קראקא). ח נ"א ל"ג טב דאעביד (קראקא). נ נ"א
 דכתיב (קראקא). ס בדמוסים ישנים כתבו עד כאן פרשת המטה. ונוסח אחר לא גרסינן מאן עד סוף האות.

נחש עלי צור

הסולם

מאמר

שראה שעוד לא הגיע זמנו כנ"ל, וא"כ למה
 גענש. ואין לומר שטעה משה בזה. והענין
 הוא, כי העונש היה על מה שלא תקן את
 ישראל שיזכו לגמל התקון. ובאמת לא היה
 זה עונש, אלא בחינת סבה ומסובב. כיון שלא
 נתתקן הנחש במים, באפן שיוכל להמשיך
 הג"ר דחכמה בלי דינים, ע"כ מסובב מזה,
 כי משה לא היה יכול לבא לארץ ישראל, כי
 אם היה משפיע בארץ ישראל היה ממשיך
 שם הג"ר דחכמה דשמאל (כנ"ל אות כ')
 ולפי"ז, אין הפרש אם חטא בזה או לא חטא.
 אלא כיון שלא המשיך את גמל התקון, ע"כ
 אינו יכול לבא לארץ ישראל. ומ"ש, הקב"ה,
 יען לא האמנתם בי להקדישני וגו', היינו
 שלא תקנו את ישראל בתקון השלם.

לתת להם מים, ואע"פ שיהיה נעשה נס, נהנחש
 לא יפסיק המים, לא יעשה במקום הזה, אלא
 בגמל התקון, שמעשה ראה, שגוד לא הגיע
 זמנו. אלא כשנחקק המטה בנחש (כנ"ל אות
 י"ד) נחקק בעפר ולא במים. שכתוב, וישליכהו
 ארצה ויהי לנחש. אבל צור, נחקק בזה, במים,
 במרה, וכבר עשה נס, במים, בחורב, טוב
 שאעשה בזה שנעשה בו נס אחר, בחורב,
 מיד ויך את הסלע במטהו פעמים. א"ל הקב"ה,
 משה, יען לא האמנתם בי להקדישני, שחשבתם,
 שלא יוכל הנחש להיות עם מים, לכן לא
 תביאו. ומטך אשר הכית בו את היאור, מהו
 הטעם. היינו משום שהיה חקוק בנסים, והשם
 הקדוש העליון, רשום בו.
 ויש להבין, הרי גם משה ידע שבגמל
 התקון יוכל הנחש להמצא עם המים, אלא
 (דפרי דף ל' טור ד' י) דף ל"א טור א')

פליק פרשת בשלה